

KONFERENSIYALAR.COM

ANJUMANLAR PLATFORMASI

O'ZBEKISTON – 2030: INNOVATSIYA, FAN VA TA'LIM ISTIQBOLLARI

**V RESPUBLIKA ILMIY-AMALIY
KONFERENSIYA MATERIALLARI**

AVGUST, 2025-YIL

ANJUMANLAR PLATFORMASI

O‘ZBEKISTON — 2030: INNOVATSIYA, FAN VA TA’LIM ISTIQBOLLARI

**V RESPUBLIKA ILMIY-AMALIY
KONFERENSIYASI MATERIALLARI**

2025-yil, avgust

TOSHKENT-2025

ISBN 978-9910-09-280-0

O'ZBEKISTON – 2030: INNOVATSIYA, FAN VA TA'LIM ISTIQBOLLARI. V Respublika ilmiy-amaliy konferensiyasi materiallari. – Toshkent: Scienceproblems team, 2025. – 96 bet.

Elektron nashr: <https://konferensiyalar.com>

Konferensiya tashkilotchisi: "Scienceproblems Team" MChJ

Konferensiya o'tkazilgan sana: 2025-yil, 11-avgust

Mas'ul muharrir:

Isanova Feruza Tulqinovna

Annotatsiya

Mazkur nashrda "O'zbekiston — 2030: innovatsiya, fan va ta'lim istiqbollari" nomli V Respublika ilmiy-amaliy konferensiyasi doirasida taqdim etilgan ilmiy maqolalar to'plami jamlangan. Unda O'zbekistonning turli oliy ta'lim va ilmiy-tadqiqot muassasalari, tarmoq tashkilotlari, mustaqil tadqiqotchilar tomonidan taqdim etilgan ijtimoiy-gumanitar, iqtisodiyot, huquq, biologiya, tibbiyot va boshqa sohalarga oid maqolalar kiritilgan. Maqolalarda ilm-fanning zamonaviy yo'nalishlari, innovatsion texnologiyalar, ta'lim islohotlari hamda barqaror taraqqiyotga oid masalalar muhokama qilingan. To'plam akademik izlanishlar, amaliy tajribalar va ilmiy xulosalarni birlashtirgan holda, fanlararo integratsiyani chuqurlashtirish va ilmiy hamkorlikni kuchaytirishga xizmat qiladi.

Kalit so'zlar: ilmiy-amaliy konferensiya, innovatsiya, fan va ta'lim, O'zbekiston 2030, barqaror rivojlanish, ilmiy izlanishlar, fanlararo integratsiya, ilmiy hamkorlik, texnologik taraqqiyot, zamonaviy ta'lim.

ISBN 978-9910-09-280-0

Barcha huquqlar himoyalangan.

© Scienceproblems team, 2025-yil

© Mualliflar jamoasi, 2025-yil

MUNDARIJA

TEXNIKA FANLARI

<i>Туляганов Фатхулло, Арифджанов Алишер</i> АНАЛИЗ ОСНОВНЫХ ПРИНЦИПОВ СОВРЕМЕННОГО МЕНЕДЖМЕНТА КАЧЕСТВА	5-10
<i>Мамарасулов Хасан, Арифжанов Алишер, Туляганов Фатхулло</i> ОРГАНИЗАЦИЯ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ ПО ОБЕСПЕЧЕНИЮ ЕДИНСТВА ИЗМЕРЕНИЙ В РЕСПУБЛИКЕ УЗБЕКИСТАН	11-18
<i>Agzamov Mirxosil, Nosirov Xasanbek, Xikmatullayev Rustam, Abdusalomov Zafar, Ismoilov Muxammadismoil</i> PAHTA HOM-ASHYOSINI QAYTA ISHLASH JARAYONIDA QO'LLANILADIGAN TEXNOLOGIK MASHINALARNING TAHLILI	19-23
<i>Muhitdinova Umida, Turdibayeva Dildora, Xalilov Oybek, Muminxodjayev Sunnatilla</i> SIRT G'ADIR-BUDURLIGI NAMUNALARI: TURLARI, QO'LLANILISHI HAMDA ASOSIY PARAMETRLARI	24-29
<i>Muminxodjayev Sunnatilla, Hakimova Nargiza, Rakhimova Sevara, Muhitdinova Umida</i> KO'CHMA LABORATORIYA YARATISH: AHAMIYATI, TUZILISHI VA ISTIQBOLLARI	30-32

TARIX FANLARI

<i>Raimjonov Ziyoxiddin</i> AVESTO QADRIYATLARINING BUGUNGI KUNDAGI O'RNI VA AHAMIYATI.....	33-35
<i>Mamajanov Azizbek</i> ANDIJON DENGIZI YOXUD ANDIJON SUV OMBORI TARIXI	36-39
<i>Baxranov Sherzod</i> SOVET ITTFOQI DAVRIDA BOSHOQLI EKNLARNI TADQIQ ETISH TARIXIDAN.....	40-43
<i>Meliboyeva Munisabonu</i> MILODDAN AVVALGI II-I ASRLARDA IPAK YO'LI BO'YLAB ELITA QABR INSHOOTLARIDA ME'MORIY VA MADANIY SINTEZ	44-47

IQTISODIYOT FANLARI

<i>Hakimova Yulduz</i> TO'G'RIDAN – TO'G'RI XORIJIY INVESTITSİYALARNI JALB QILISHDA INVESTITSION MUHIT JOZIBADORLIGIDA USTUVORLIKKA EGA MAMLAKATLAR TAJRIBASI VA MAMLAKATIMIZDA BU YO'NALISHLARDA OLIB BORILAYOTGAN ISHLAR	48-53
---	-------

FALSAFA FANLARI

<i>Abdulhayev Azizbek</i> HARBIY XIZMATCHILARNING AXLOQIY ONGINI SHAKLLANTIRISHDA MILLIY G'OYANING RO'LI	54-58
<i>Xo'jayev Davron</i> O'RTA ASRLAR SHARQ RENESSANSIDA GUMANIZIM FALSAFASINING NAMOYON BO'LISH XUSUSIYATLARI	59-63

FILOLOGIYA FANLARI

<i>Sadullayeva Muxlisa</i> ADABIYOTDA BADIY KONFLIKT SHAKLLARI.....	64-68
--	-------

<i>Yusufova Farangiz</i> HALIMA XUDOYBERDIYEVA IJODIDA RUHIY EVRILISH.....	69-72
Мамарасулов Умиджон ПРОБЛЕМЫ СОХРАНЕНИЯ ОРИГИНАЛА ПРИ ПЕРЕВОДЕ ХУДОЖЕСТВЕННЫХ ИЗОБРАЗИТЕЛЬНО-ВЫРАЗИТЕЛЬНЫХ СРЕДСТВ НА ПРИМЕРЕ РОМАНА Э.М. РЕМАРКА «НА ОБРАТНОМ ПУТИ»	73-81
<i>Мамарасулов Умиджон</i> ТИПОЛОГИЯ ПЕРЕВОДЧЕСКИХ ТРАНСФОРМАЦИЙ И ИХ ВЛИЯНИЕ НА ХУДОЖЕСТВЕННОСТЬ НА ПРИМЕРЕ РОМАНА Э.М. РЕМАРКА «НА ОБРАТНОМ ПУТИ»	82-89
PEDAGOGIKA FANLARI	
<i>Jo'rayeva Madinaxon</i> O'ZBEKISTON RESPUBLIKASIDA ILM-FANNI 2030-YILGACHA RIVOJLANTIRISH BO'YICHA AMALGA OSHIRILAYOTGAN CHORA-TADBIRLAR	90-91
ARXITEKTURA FANLARI	
<i>Mustafayeva Madina</i> ZAMONAVIY ARXITEKTURADAGI ERGONOMIK DIZAYNNING INNOVATSION YONDASHUVLARI	92-95

O'RTA ASRLAR SHARQ RENESSANSIDA GUMANIZIM FALSAFASINING NAMOYON BO'LIH XUSUSIYATLARI

Xo'jayev Davron Nuriddinovich

falsafa fanlari bo'yicha falsafa doktori, (PhD), Mirzo Ulug'bek nomidagi

O'zbekiston Milliy universiteti "Falsafa" kafedrasida katta o'qituvchisi,

E-mail: xojayev214@gmail.com

Tel: 91 191 71 46

Annotatsiya. Maqolada O'rta asrlar Sharq renessansida gumanizm falsafasining shakllanishi, rivojlanish bosqichlari va o'ziga xos xususiyatlari tahlil qilingan. VIII–XII asrlar va XIV–XVI asrlar oralig'ida Sharq mutafakkirlarining inson, aql, axloq, erkinlik va ijtimoiy mas'uliyat haqidagi qarashlari tahlil etilib, ularning G'arb uyg'onishiga ta'siri yoritilgan. Farobiy, Ibn Sino, Beruniy, Alisher Navoiy, Abdurahmon Jomiy kabi allomalar merosida gumanistik qadriyatlarining markaziy o'rni ko'rsatib berilgan. Sharq gumanizmining diniy-ma'naviy qadriyatlar bilan uyg'unlashganligi uning G'arbdagi sekulyar yo'nalishdan farqli jihati sifatida izohlangan.

Kalit so'zlar: Sharq renessansi, gumanizm, falsafa, inson, aql, axloq, Farobiy, Ibn Sino, Alisher Navoiy, Abdurahmon Jomiy, O'rta asrlar.

THE CHARACTERISTICS OF THE MANIFESTATION OF THE PHILOSOPHY OF HUMANISM IN THE MEDIEVAL EASTERN RENAISSANCE

Khojayev Davron Nuriddinovich

Doctor of Philosophy (PhD) in Philosophical Sciences, Senior Lecturer, Department of Philosophy, Mirzo Ulugbek National University of Uzbekistan

Annotation. The article analyzes the formation, stages of development, and unique characteristics of the philosophy of humanism during the Medieval Eastern Renaissance. It examines the views of Eastern thinkers of the 8th–12th and 14th–16th centuries on human nature, intellect, morality, freedom, and social responsibility, as well as their influence on the European Renaissance. The works of prominent scholars such as Al-Farabi, Ibn Sina, Al-Biruni, Alisher Navoi, and Abdurahman Jami are highlighted, showing the central role of humanistic values. The integration of humanism with spiritual and religious values in the East is presented as a distinctive feature compared to the secular trend in the West.

Key words: Eastern Renaissance, humanism, philosophy, human, intellect, morality, Al-Farabi, Ibn Sina, Alisher Navoi, Abdurahman Jami, Middle Ages.

O'rta asrlar Sharq falsafasi ayniqsa Islom sharqi nafaqat diniy balki, axloqiy, ratsional, ijtimoiy qarashlarga tayangan yuksak gumanistik qarashlarning shakllanishiga zamin yaratgan falsafiy taraqqiyotning noyob bosqichi hisoblanadi. Ko'plab tadqiqotlarda gumanizm falsafasini G'arb falsafasiga bog'lash holatlari kuchli bo'lsa ham aslida bu fenomenning sharqdagi ildizlari anchayin chuqur bo'lib, sharqlik mutafakkirlarning inson va jamiyat haqidagi qarashlarida aniq o'z aksini topgan.

Sharq falsafasida inson markaziy mavzu deb e'tirof etilgan davr bu VIII–XII asrlar oralig'idagi davr va keyingi ikkinchi Sharq uyg'onish davri deb ko'riladigan XIV–XVI asrlar deb hisoblanadi. Gumanizimning shakllanishi genezisi VIII–XII asrlar oralig'idagi davrda quyidagi kontseptual jihatlariga ko'ra o'zini namoyon etgan:

Inson aql sohibi: Al-Farobiy, Ibn Sino, Beruniy, Umar Hayyom kabi faylasuflar insonni tafakkur va idrok sohibi sifatida talqin qilib uning kosmosdagi o'rnini yuqori darajaga qo'yishadi. Albatta bu qarashlari bilan mutafakkirlar insonning kosmosdagi roli, jamiyatdagi vazifasi va ma'naviy kamolotga erishish yo'llarini asoslashni maqsad qilib olishgan.

Insonning erkin tanlovni amalga oshira olish qobiliyati: Bu davrda taqdir masalasi bilan bir qancha falsafiy masalalar muhokama qilinib keng muhokamalar olib borilgan edi. Shunday muhokamalar natijasi sifatida shakllangan "mutazalliyalar o'z nazariyalariga ko'ra insonning xatti-harakatlari uchun ma'sul ekanligini ta'kidlagan xolda inson erki yuqori qo'yilgan axloqiy gumanizimni ilgari surishdi"[1, 402-403-6et].

Ilm va fanga asoslangan gumanizm: O'rta asrlar Sharqida ilm-fanning asosiy harakatlantiruvchi kuchi insonni kamolotga eltuvchi asosiy vosita sifatida bilimga bo'lgan ishonch yuqori edi. Bu davrda bilim nafqat ma'naviy balki moddiy jihatdan ham yuksalishning fundamental asosi sifatida ko'rilgan.

O'rta asrlar Sharq renessansidagi gumanizimning muhim o'ziga xos farqli jihati bu uning kuchi axloqiy asoslarga tayanishi hisoblanadi. Bu axloqiy gumanizimda inson avvalo ma'naviy komillikka intiluvchi, ijtimoiy ma'sulaytli borliq sifatida aks etadi. Bu fenoeman xususiyatlarni avvalo bu davrning yetakchi eng yirik faylasuflar ijodida kuzatish mumkin. Xususan Ibn Sino o'zining "Kitob ush-Shifo" va "Ishorat va tanbihat" asarlarida aql, iroda va nafsiiy sifatlarning uyg'unligini saqlash orqali inson komilligiga erishishi mumkin degan farazni ilgari surib asoslamoqchi bo'ladi. Bu o'rinda inson nafaqat biluvchi, balki o'z ustioda doimiy ishlashi kerak bo'lgan axloqiy mavjudot sifatida talqin qilinadi.

Bu davrda Sharqda gumanizim faqatgina mutafakkirlar qarashlar tizimidagi nazariy tushuncha sifatida emas balki ijtimoiy hayotning ajralmas elementi sifatida namoyon bo'ladi. Bu davrlar falsafiy asarlari ham tahlil qilinarkan hukumdorlarning asosiy burchi — insonni ezgu axloqiy sifatlari orqali yuksaltirish, jamiyatda adolat va ma'rifatni ta'minlashdan iborat etib tavsiflanganini ko'rish mumkin. Al-farabiyning "Fozil odamlari shahri"[2, 160-6et], yoki Ibn Xaldunning "Muqaddimasi" da [3, 423-6et], bu g'oya o'zining aniq ifodasini topgan.

Bu davrdagi gumanizim o'zining aniq ijtimoiy-siyosiy qarashlari bilan aks etgan. Xususan bu davrda gumanizim quyidagi uch asosiy jihat bilan aniq aks etgan. Birinchidan inson siyosiy tuzumlar markazida qo'yilib tuzum inson uchun xizmat qilish g'oyasi ideal hisoblangan. Ikkinchidan davlatning eng oliy maqsadi insonning oliy kamoloti va ijtimoiy adolatni ta'minlash hisoblangan. Jamiyat taraqqiyotini belgilashning asosiy mezonini bu axloqiy fazilatlar bilan belgilangan. Chunki yuqorida aytganimizdek bu davr gumanizimining asosiy xususiyati yuksak axloqiy tamoyillar bilan belgilangan.

O'rta asrlar Sharq falsafasida gumanizim G'arb falsafasidan farqli ravishda o'ziga xos konseptual yo'nalishda shakllangan bo'lib, uning markazida inson, aql, axloq, jamiyat oldidagi mas'uliyatini his qilgan inson siymosi turadi. Bu gumanistik tafakkur Yevropa Uyg'onish davri gumanistik falsafasiga jiddiy ta'sir qilgan, ko'plab falsafiy va ilmiy maktablarning shakllanishiga zamin yaratgan. Shu bois ham bu Sharq gumanizimi nafaqat tarixiy me'ros, shuningdek, bugungi global madaniyat va zamonaviy insonparvar ta'lim konsepsiyalarining shakllanishida ham muhim nazariy asos bo'lib xizmat qiladi.

O'rta asrlar Sharq falsafasi insonparvarlik g'oyalarining chuqur ildiz otgan, falsafiy bosqichi bo'lib davr o'zining gumanizim g'oyalarini keng qarashlari bilan boytgani bilan ham

xulq-atvor kasb etadi. Gumanizimning Sharqda diniy-ma'naviy qadriyatlar bilan uyg'un holda shakllanishi Yevropa Uyg'onish davridagidan farqini belgilovchi asosiy xususiyati hisoblanadi. Bu davr markazida inson uning aql-zakovati, axloqiy-ruhiy yetukligi va jamiyatlardagi o'rni turadi.

Sharqdagi gumanizim G'arbdagi kabi sekulyar yo'nalishda emas aksincha diniy asoslar bilan uyg'unlashgan holda fenomen sifatida vujudga kelgan. Qur'oni karimda inson "ashraful-maxluqot"[4], sifatida tilga olingan bo'lib bu tasavvur islom falsafiy tafakkuriga ko'chib mustahkam o'rin egallagan. Mutakallimlar, sufiylar va faylasuflar insonni yaratganning donishmandlik bilan yaratilgan, erkin ixtiyor egasi bo'lgan borliq sifatida tasvirlangan. Xususan, mutazaliylar insonning insondagi iroda erkinligini etirof etib insonga axloqiy javobgarlikni yuklashgan. Sufiylar bo'lsa insonning ma'naviy kamolot yo'lidagi izlanishlarini ijobiy qadriyat deb bilishgan.

Bu jihatlarning barchasi umumiy holatda Sharq gumanizimining ichki, ruhiy yetuklikka yo'naltirilgan, ilohiy va insoniy kamolotni birlashtirgan falsafiy modelga ega ekanini ko'rsatadi.

VIII -XII asrlar Sharq falsafasining eng yuksak bosqichida Al-Farobiy, Ibn Sino, Beruniy, Ibn Rushd kabi yirik mutafakkir faylasuflar ilmiy-falsafiy tafakkurni insonparvarlik g'oyalari bilan uyg'unlashtirdilar.

Al Farobiy "Fozil odamlar shahri" konsepsiyasida ideal jamiyatni adolatli, ma'rifatli, axloqli insonlar boshqaradigan tuzum sifatida tasvirlaydi. "Unda har bir yetakchi shaxsning donolik, halollik, adolatparvarlik kabi fazilatlariga ega bo'lishi ilgari surilgan"[5, 7-8-6et]. Ibn Sinoning falsafasida inson aql egasi, o'ligini anglash va kamolot sari harakat qiluvchi mavjudot sifatida talqin etiladi. U inson hayotining ma'naviy-axloqiy jihatlariga katta e'tibor qaratgan. Beruniy ilmni jamiyatni yuksaltiruvchi gumanistik vosita sifatida belgilaydi. Uning tabiat, til, madaniyat va din haqidagi tahlillari inson tafakkurining keng imkoniyatlarini ko'rsatadi.

Bu faylasuflarning qarashlarida insoniyatga xizmat qilish, bilim orqali kamolotga erishish, axloqiy yetuklik sari intilish kabi gumanistik g'oyalar asosiy o'rinda turadi.

Sharq gumanizimining namoyon bo'llishining o'ziga xos xususiyati shundan iboratki u nafaqt falsafiy matnlarda balki nasr va nazmdagi badiiy adabiy matnlarda ham o'z aksini topgan. Yusuf Xos Hojib, Ahmad Yassaviy, Sa'diy, Nizomiy, Abdurahmon Jomiy, Alisher Navoiy kabi mutafakkirlar o'z asarlarida inson axloqi, halollik, mehr-shafqat, do'stlik, fidoyilik kabi qadriyatlarni targ'ib qilib keng muhokama qilishgan. Bu adabiy-falsafiy asarlarning barchasi gumanizim insonparvarlik g'oyasi sharqda qanchalik o'z aksini topganini namoyon qiladi.

O'rta asrlar Sharq falsafasida shakllangan gumanizim g'oyalari diniy, falsafiy adabiy matnlar tizimida keng aks etgan va chuqur ildiz otgan. Bu gumanizim o'z davrining insonni oliy maqsadli, axloqan yetuk, tafakkur egasi sifatida ko'rgan konseptual yondashuv bo'lgan. U islomiy qadriyatlar, ilmiy izlanish va axloqiy mukammalilik uyg'unlikda shakllanib, Sharq va G'arbning keyingi davrdagi zamonaviy insonparvarlik tushunchalarining shakllanishida kuchli aks etgan.

Sharq tamaddunida tarixan bir necha marotaba uyg'onish davrlari yuz bergan bo'lib, ular madaniyat, fan, adabiyot, falsafa va ijtimoiy fikr rivojida rezonanslar keltirib chiqarib tarixning burilish nuqtalari hisoblanishadi. Birinchi uyg'onish davri mantiqan davom etib Sharqda XIV-XVI asrlar deb belgilanadigan "Ikkinchi Sharq uyg'onish davri" uchun fundamental asos bo'ldi. Bu bosqich, Temuriylar davrida, xususan, Hirot, Samarqand, Buxoro,

Marv kabi markazlarda yuzaga kelgan madaniy-ma'naviy tiklanish, ilmiy-falsafiy taraqqiyot va insonparvarlik (gumanistik) ruhning yuksalishi bilan ajaralib turadi.

Ikkinchi uyg'onish davrining ijtimoiy siyosiy ildizlari bu asosan Movarounnahr va Xuroson hududlarida hukm surgan siyosiy barqarorlik, ilm-fanga rag'bat, madaniyatga homiylik siyosati bilan shakllandi. Amir Temur asos solgan kuchli markazlashgan davlat, shuningdek, uning ilm-fanga homiy bo'lgan avlodlarining siyosati natijasida bu renessans fenomeni o'zini namoyon etdi.

Bu davrda gumanistik tafakkur mutlaqo yangicha bosqichga ko'tarildi. Mutafakkirlar bu davrda insonga nafaqat teologik nuqtayi nazardan, shuningdek, ratsional nuqtayi nazardan tafakkur egasi, axloqiy shaxs va jamiyatning faol subyekti sifatida ko'rib chiqadilar. "Ali Qushchi, Qozizoda Rumiy, G'iyosiddin Koshiy -matematik astronomlar; Abdurahmon Jomiy – falsafa, tasavvuf, adabiyot va axloq sohasida gumanistik tafakkurning peshqadami; Alisher Navoiy – adabiyot va falsafani jamiyatning axloqiy-ma'naviy yangilanishi vositasiga aylantirgan ulug' mutafakkir"[6, 22-6er]. Bu mutafakkirlarning asarlarida inson shaxsiga bo'lgan hurmat, adolat, ilmu ma'rifatga da'vat, ijtimoiy mas'uliyat va jamiyat oldidagi burch kabi gumanistik qadriyatlar markaziy o'rinda turadi.

Bu uyg'onishning tarixiy ahamiyati quydagi jihatlarida aniq namoyon bo'lgan.

Sharq sivilizatsiyasining o'z davridagi eng ilg'or va taraqqiyparvar holatga yetishini ta'minladi;

Bu davrning ahamiyati global ko'rinish olib G'arb uyg'onishda muhim nazariy asos bo'ldi. Bu bilimlarning G'arbdagi transformatsion o'zgarishlari G'arbdagi yangicha gumanistik taraqqiyotga olib keldi; O'zbek xalqining ma'naviy, adabiy va madaniy o'zligini shakllantirishda hal qiluvchi rol o'ynadi.

Ikkinchi Sharq uyg'onish davri bu inson fikrining, ilmining va ma'naviyatining eng yuksak bosqichlaridan biridir. Bu davr gumanizm, adolat, ilm-u kamolot, ijodiy tafakkur va ijtimoiy ong uyg'onishning timsoliga aylangan. Mutafakkirlar asarlarida ilm, axloq va ma'rifat uyg'unlashgan bo'lib, ularning merosi hozirgi kunda ham dolzarb va ibratlidir. Ikkinchi renessans Sharq tarixining nafaqat faxri, balki bugungi zamonaviy islohotlar uchun ham ma'naviy asos bo'lib xizmat qilmoqda.

Xulosa qilib aytganda O'rta asrlar Sharq falsafasida gumanizm g'oyalarining shakllanishi o'ziga xos transformatsion bosqichni bosib o'tgan bo'lib, Sharq tarixiy-madaniy kontekstida asosan tasavvufiy va falsafiy tafakkur bilan sinkretlikda (aralash) vujudga kelgan fenomen hisoblanadi. Bu davrdagi uyg'onish fenomeni kabi insonparvarlik tamoyillari ham g'arbdagi kabi sekulyarizm bilan emas balki diniy marifat, ruhiy poklanish va insoniy kamolot bilan birgalikda namoyon bo'ladi. Sharq mutafakkirlari, jumladan, Farobiy, Ibn Sino, G'azzoliy, Nasriddin Tusiy va ayniqsa Abdurahmon Jomiy borliqning markaziga insonni qo'yib, uning har tomonlama yetukligi axloqiy, aqliy va ruhiy ma'naviy barkamolligiga alohida e'tibor qaratishgan.

Adabiyotlar/Literatura/References:

1. Чанышев А.Н. Курс лекций по древней и средневековой философии. – М.: Высшая школа, 1991. – Б. 402-403.
2. Fozil odamlar shahri. Nodir va dono fikrlar. — T.: "O'zbekiston milliy ensiklopediyasi" Davlat ilmiy nashriyoti, 2004. — 160 b.

3. Sulaymonov Jasur Baxtiyorovich. Ibn Xaldunning “Muqaddima” Asarida Jamiyat Taraqqiyotiga Ta’sir Qiluvchi Omillar Talqini Oriental Renaissance: Innovative, educational, natural and social sciences. VOLUME 1 | ISSUE 4 ISSN 2181-1784 SJIF 2021: 5.423
4. <https://n.ziyouz.com/portal-haqida/xarita/suhbatlar/anvar-qori-tursunov-islom-asoslarini-o-rganmay-turib-navoiyni-tushunib-bo-lmaydi?ysclid=m9druelidd192689978>.
5. Abu Nasr al-Farabi «The Virtuous City», Abai International Club, A., 2014. P-7-8.
6. Altaev J.A. Classical Islamic philosophy of the Middle Ages. A., Kazak Universities, 2015. P-22.

O‘ZBEKISTON — 2030: INNOVATSIYA, FAN VA TA’LIM ISTIQBOLLARI

V RESPUBLIKA ILMIY-AMALIY KONFERENSIYASI MATERIALLARI

2025-yil, 11-avgust

Mas’ul muharrir: *F.T.Isanova*
Texnik muharrir: *N.Bahodirova*
Diszayner: *I.Abdihakimov*

O‘ZBEKISTON — 2030: INNOVATSIYA, FAN VA TA’LIM
ISTIQBOLLARI. V Respublika ilmiy-amaliy konferensiyasi
materiallari. – Toshkent: Scienceproblems team, 2025. – 96 bet.

Elektron nashr: <https://konferensiyalar.com>

Konferensiya tashkilotchisi: Scienceproblems Team

Konferensiya o‘tkazilgan sana: 2025-yil, 11-avgust

ISBN 978-9910-09-280-0

Barcha huquqlar himoyalangan.
© Scienceproblems team, 2025-yil.
© Mualliflar jamoasi, 2025-yil.